Gemeente Borne

Bestuurlijke memo

Nummer
26int03719

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B en W	E. Meijer	18-8-26

betreft
Aanvullende en vernieuwde afspraken tussen gemeente Borne en Stichting Sporthal de Veste

Portefeuillehouder
Burg. Pierik

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Informeren over addendum

Geachte raadsleden,

In 2014 en 2015 heeft gemeente Borne enkele overeenkomsten gesloten met Stichting Sporthal de Veste. Deze overeenkomsten omvatten onder anderen een huurovereenkomst voor een periode van 30 jaar en samenwerkingsovereenkomsten voor het beheer en de exploitatie van de sporthal en het sportcafé in voorzieningencluster De Veste. Ons college heeft besloten een tweede addendum aan te gaan bij de individuele samenwerkingsovereenkomst voor aanvullende en vernieuwde afspraken, onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van het benodigde budget door uw gemeenteraad.

Aanleiding
Stichting Sporthal de Veste exploiteert sporthal De Veste voor gemeente Borne. Daarvoor sloten gemeente en de stichting een individuele samenwerkingsovereenkomst (februari 2014), een collectieve samenwerkingsovereenkomst (maart 2014), een gewijzigde individuele samenwerkingsovereenkomst die de eerste samenwerkingsovereenkomst verving (augustus 2014), een huurovereenkomst (juli 2015) en een addendum (november 2018).

Uitgangspunt voor de overeenkomsten was dat de stichting de sporthal en het sportcafé op een rendabele wijze zou kunnen exploiteren. De eerste jaren was dit ook mogelijk.

Vanaf 1 januari 2019 is de BTW op diensten, energie en aanschaffingen voor een sporthal niet meer aftrekbaar. Dit leidde voor de stichting tot hogere exploitatiekosten dan door hun inkomsten afgedekt konden worden.

Daarnaast stegen de energiekosten de afgelopen jaren door mondiale prijsstijgingen veel meer dan de huurinkomsten en exploitatiebijdrage die de stichting van gemeente Borne ontvangt. Op deze laatste bijdrage is enkel de CPI-prijsindex van toepassing.

Welk effect beogen wij met dit addendum?
We zijn zuinig op vrijwilligers (die zorgdragen voor de exploitatie) en die daarmee bijdragen aan een uitgebreide sportinfrastructuur (Coalitieakkoord 2026-2030). Mede daarom stelden we samen met Stichting Sporthal de Veste een addendum met aanvullende afspraken op om weer een gezonde exploitatie door de stichting mogelijk te maken.

Wij hebben een aantal redenen waarom wij het addendum aangaan
De kosten stegen onevenredig voor de stichting
De stijging van de kosten werd veroorzaakt door wetgeving en mondiale prijsstijgingen. Hier hadden we geen van allen invloed op. De maatschappelijke bijdrage steeg wel, maar slechts met de CPI-prijsindex. De kosten en de bijdrage liepen steeds verder uit elkaar. Om de exploitatie rendabel te houden is een hogere maatschappelijke bijdrage nodig.

Door het addendum aan te gaan voorkomen we hogere kosten voor de gemeente
We gaan het addendum aan onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van benodigde middelen door uw gemeenteraad. De stichting heeft aangegeven dat de stichting alleen maar aan haar betalingsverplichtingen (met name aan de gemeente) kan voldoen wanneer de maatschappelijke bijdrage wordt verhoogd. De maatschappelijke bijdrage ligt lager dan wanneer de gemeente zelf personeel moet inzetten voor het beheer en de exploitatie van de sporthal. Wanneer de stichting de exploitatie beëindigt, komen de kosten van exploitatie volledig voor rekening van de gemeente. Dan is de gemeente per saldo duurder uit voor de exploitatie.

Met het addendum krijgt de stichting de mogelijkheid een hogere vrijwilligersbijdrage uit te keren aan de vereniging die de vrijwilligers levert
De exploitatie van de sporthal draait voornamelijk op vrijwilligers. In de eerdere overeenkomst was de bijdrage die de stichting daarvoor aan de vereniging mocht verstrekken beperkt (de afgelopen jaren is maximaal € 5.000 afgedragen door de stichting aan de vereniging en alleen wanneer het exploitatieresultaat dit toeliet). De vrijwilligers draaiden jaarlijks circa 2.900 uur. Met het addendum kan de bijdrage worden afgestemd op de fiscale mogelijkheden voor onbelaste vrijwilligersvergoedingen (in 2026 € 5,75 per uur) zolang het exploitatieresultaat van de stichting dit toelaat (het exploitatieresultaat mag hierdoor niet negatief worden).

Ook incidentele activiteiten en evenementen (geen reguliere wedstrijden/normale exploitatie) zijn afhankelijk van diezelfde vrijwilligers. In de bestaande overeenkomsten was geen stimulans aanwezig voor de vrijwilligers om activiteiten/evenementen te organiseren en de exploitatie van de voorziening te verbeteren. In het addendum is nu wel een stimulans opgenomen: van de netto winstmarge (bij de afgelopen evenementen was dit nihil tot enkele duizenden euro's) mag na afloop van de activiteit maximaal 50% door de stichting worden afgedragen aan de vereniging. Maar ook dit mag in een jaar niet leiden tot een negatief exploitatieresultaat (de stichting kan alleen een bijdrage uitkeren wanneer ook daadwerkelijk winst gemaakt wordt).

Met deze wijzigingen op de oorspronkelijke overeenkomsten wordt de inzet van vrijwilligers meer op waarde geschat. En bij incidentele activiteiten hoeft de vereniging niet meer op het jaarresultaat te wachten tot de bijdrage wordt uitgekeerd. Met een schuin oog is hierbij ook gekeken naar de eerdere exploitatie van 't Wooldrik en de onderhandelingen die nu lopen en uitgangspunten die opgesteld zijn voor sportcentrum Borne. De exploitaties zijn niet één op één vergelijkbaar, maar vergelijkbare inzet van vrijwilligers moet wel gelijkwaardig gewaardeerd worden.

Duidelijke momenten van facturatie en uitkering van bijdragen
In de oorspronkelijke overeenkomst waren momenten van facturatie en betaling van bijdragen opgenomen, maar konden facturen niet altijd worden verstuurd op de afgesproken momenten omdat alle kosten nog niet bekend waren. De financiële problemen bij de stichting kwamen pas laat in beeld door de steun die de stichting ontving in de periode van corona. Dat de facturatie door de gemeente soms lang op zich liet wachten door het uitblijven van het totale inzicht in de kosten van met name de gas, water en elektraleveranciers droeg daar ook niet aan bij.

In het addendum zijn de facturatie van de huur en van de kosten voor gas, water en elektra meer afgestemd op het ontvangen van de maatschappelijke bijdrage en de bijdrage voor bewegingsonderwijs en de momenten waarop de kosten in beeld zijn. Daarnaast wordt beter ingespeeld op de tijd die het soms duurt voordat alle kosten in beeld zijn door te werken met voorschotten en afrekening achteraf.

De overeenkomst uit augustus 2014 komt te vervallen
De tweede overeenkomst bevatte slechts 3 artikelen met wijzigingen ten opzichte van de eerste overeenkomst. Eén artikel bevatte een fiscale wijziging ten opzichte van de eerste overeenkomst over het verrekenen van de kosten met de bijdrage. Later wijzigde fiscale regelgeving waardoor die verrekening niet meer mogelijk was. In het addendum worden de overige twee artikelen doorgevoerd in de eerste overeenkomst (hoofdgebruik door het basisonderwijs en de omvang van de maatschappelijke bijdrage). Door de tweede overeenkomst vervolgens te laten vervallen, vallen we weer terug op de afspraken uit de eerste overeenkomst.

Voorbehoud in addendum: aanvraag van benodigde middelen in de halfjaarsrapportage en de begroting
Vanaf 2023 waren we in gesprek met de stichting over de exploitatieproblemen. In de halfjaarsrapportage 2026 en voor de begroting 2027 vragen we daarom:

- De hogere BTW kosten te vergoeden: € 15.359 voor 2023, € 15.153 voor 2024 en met ingang van 1 januari 2025 een verhoging van de maatschappelijke bijdrage met € 15.500 waarna dit bedrag jaarlijks wordt geïndexeerd met de CPI-prijsindex.
- Het verschil in prijsstijging tussen de kosten voor gas, water en elektra en de CPI-index op de maatschappelijke bijdrage vanaf 2023 te vergoeden. In 2023 bedroeg het verschil € 16.297 en in 2024 € 17.873. Vanaf 1-1-2025 neemt de gemeente het verschil op in de jaarlijkse maatschappelijke bijdrage (door de financiële problemen moet afrekening en uitkering van de bijdragen in 2025 nog plaatsvinden). De maatschappelijke bijdrage wordt daarbij aangepast op basis van de werkelijke kosten voor gas, water en elektra. Er wordt aangesloten op de daadwerkelijke kosten, zodat een verduurzamingsmaatregel als bijvoorbeeld een overschakeling op LED-verlichting ook direct leidt tot lagere kosten op elektra en daarmee tot een verlaging van de maatschappelijke bijdrage.

Restricties in het addendum
Wanneer uw raad positief besluit over de verhoging van de maatschappelijke bijdrage, bevat het addendum wel een aantal restricties:

- Bij een positief jaarrekeningresultaat van meer dan € 10.000 van de stichting in het voorgaande jaar leidt het deel van het resultaat boven € 10.000 in principe tot een evenredig lagere maatschappelijke bijdrage aan de stichting in het daaropvolgende jaar.
- De maatschappelijke bijdrage mag uitsluitend worden aangewend voor exploitatiekosten van de sportaccommodatie en uitdrukkelijk niet worden ingezet voor investering in de uitbreiding van de sportvoorziening.

- Wanneer we de onderliggende contracten met de overige partijen in het voorzieningencluster herzien (zoals het DBMO-contract (design, build, maintain and operate-contract)), herzien we ook de overeenkomsten met de stichting.